

Народная Воля

Да ўвагі!

Хто хоча
набываць газету
ў офісе рэдакцыі —
чакаем!

Зфір з цырымоніі ўганаравання лаўрэатаў Нобелеўскай прэміі, сярод якіх і беларуская пісьменніца Святлана Алексіевіч, бясплатны, але замест трансляцыі са Швецыі ў нас вырашылі паказаць расійскага шоумена Малахава... Ці ж не дзікунства гэта беларускіх тэлерадыёначальнікаў і тых, хто імі камандуе?

Фот. С. Прама

Нобелевский банкет

Дама-писательница всегда сидит с королем

Первый Нобелевский банкет состоялся 10 декабря 1901 года одновременно с первым вручением премии. В настоящее время банкет проводят в Голубом зале городской ратуши. На банкет приглашаются 1300–1400 человек. Дама-писательница сидит с королем. Или это почетное место занимает жена старшего лауреата по физике. Атмосфера очень демократичная, что-то среднее между королевским приемом, молодежной вечеринкой и семейным торжеством. Двести мест по традиции отводят студентам.

В разработке меню принимают участие повара «Погребка ратуши» (ресторан при ратуше) и кулинары, когда-либо получавшие звание «Повар года». В сентябре три варианта меню дегустируются членами Нобелевского комитета, которые решают, что будет подаваться «к столу Нобеля». Всегда известен только десерт – мороженое, но до вечера 10 декабря никто, кроме узкого круга посвященных, не знает, какого сорта.

Для Нобелевского банкета используется сервис и скатерти со специально разработанным дизайном. На утолке каждой скатерти и сал-

фетки выткан портрет Нобеля. Посуда ручной работы: по краю тарелки проходит полоса из трех цветов шведского флага – синий, зеленый и золото. В такой же гамме украшена ножка хрустального фужера. Сервис для банкета был заказан за 1,6 миллиона долларов к 90-летию Нобелевской премии в 1991 году. Он состоит из 6750 бокалов, 9450 ножей и вилок, 9550 тарелок и одной чайной чашки. Последняя – для принцессы Лилианы (1915–2013), которая не пила кофе. Чашка хранится в специальной красивой коробке из дерева с монограммой принцессы. Блюде от чашки было похищено.

Столы в зале расставляют с математической точностью, а зал украшают 23.000 цветов, присылаемых из Сан-Ремо. Все движения официантов строго хронометрированы с точностью до секунды. Например, торжественный внос мороженого занимает ровно три минуты с момента появления в дверях первого официанта с подносом до того, как последний из них встанет у своего стола. Подача других блюд занимает две минуты.

Ровно в 19 часов 10 декабря почетные гости во главе с королем и королевой спускаются по лестнице в Голубой зал, где уже сидят все приглашенные. Шведский король ведет под руку нобелевского лауреата, а если таковой не окажется – жену нобелевского лауреата по физике. Первым произносит тост за Его Величество, вторым – в память Альфреда Нобеля. После этого раскрывается тайна меню. Во время всего ужина звучит музыка – приглашаются очень знаменитые музыканты.

Банкет завершается выносом мороженого, увенчанного, как короной, шоколадной монограммой-вензелем «N». В 22.15 шведский король дает знак к началу танцев в Золотом зале ратуши. В 1.30 гости расходятся.

Абсолютно все блюда из меню, начиная с 1901 года и далее, можно заказать в ресторане ратуши Стокгольма. Стоит такой обед немногим менее 200 долларов США. Ежегодно их заказывают 20 тысяч посетителей, и традиционно наибольшей популярностью пользуется меню последнего нобелевского банкета.

Чаму Алексіевіч засталася па-за ўвагай БТ?

Учора ў Стакгольме адбылося ўручэнне Нобелеўскай прэміі ў галіне літаратуры. Упершыню ў гісторыі яе ўладальніцай стала прадстаўніца Беларусі Святлана Алексіевіч. Здавалася б, вось яна, самая значная падзея, пра якую павінны расказаць беларусам літаральна з кожнага праса. Але...

Зранку днём у панядзелак, калі да ўручэння Нобеля заставаліся лічаны гадзіны, у выпусках навін у эфіры Першага канала беларускага радыё, які, як вядома, уваходзіць у структуру Белтэлерадыекампаніі, пра беларуску, якая ўганаравана вышэйшай ўзнагародай свету, не было сказана ані слоўца!

“Народная Воля” звязалася з Аляксандрам Шустарам, які ў той дзень веў ранішняе радыёвыпускі навін, і задала наступнае пытанне: “Чаму ў эфіры няма ніякай інфармацыі пра ўручэнне Нобелеўскай прэміі Святлане Алексіевіч?”

Вось што нам адказаў вядучы навінных блокаў:

– На самай справе адказ даволі прсты. Мы даём толькі афіцыйную інфармацыю з ленты БЕЛТА (дзяржаўнае інфармацыйнае агенства. – Аўт.). Ну, і ўласна – ад карэспандэнтаў, якія асвятляюць падзеі асабіста. На жаль, са Святланай Алексіевіч у Стакгольм ніхто не паліцеў.

Дзяржаўнае тэлебачанне ў сваю чаргу патлумачыла адмову ад паказу прамой трансляцыі цырымоніі ўручэння Нобелеўскай прэміі Святлане Алексіевіч навукаю пэўных “тэхнічных, фінансавых і юрыдычных пытанняў”. Але што перашкаджала прачытаць у тэлерадыёэфіры навіну, якую ў гэтыя дні паведамляліць вядучыя навінных выпускаў па ўсім свеце? Проста ўзяць і прачытаць?!

Відавочна, што справа зусім не ў тэхнічных прычынах.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

В МИРЕ

Победила оппозиция Венесуэлы

На парламентскіх выбарах у Венесуэле пераду перамагла апазіцыйны блок «Крутыя столі демократычнага адзінства». Согласно данным Национального избирательного совета, оппозиция получила 99 депутатских мест из 167 в однопалатной Национальной ассамблее. Правящей Единой социалистической партии Венесуэлы, согласно предварительным данным, достается 68 мест.

Таким образом, впервые за 17 лет – со времени прихода к власти Уго Чавеса – социалисты потеряли большинство в венесуэльском парламенте. Явка на выборах, состоявшихся в минувшее воскресенье, составила 74,25%.

СТИХИЯ

Улицы ушли под воду

Затоплены стадион, улицы, десятки тысяч домов остались без электричества. Британское графство Камбрия накрыло мощное наводнение, ставшее результатом шторма «Десмонд». Города и села были затоплены вышедшими из берегов реками. Порывы ветра достигали 120 метров в секунду. В некоторых домах уровень воды доходит до пояса и выше.

Раман ВАСЮКОВИЧ.

ПРАПАНОВА!

Лепшы навагодні падарунак – «Народная Воля»!

З якім падарункам пайсці ў госці на Новы год? Не ламайце галаву. Лепшы падарунак бацькам, сябрам, суседзям, аслужыўцам – падпіска на “Народную Волю”

на першую палову 2016 года.

І танна, і арыгінальна. Шэсць месяцаў усе, каму Вы ўручыце такі падарунак, будуць з задавальненнем чытаць “Народную Волю” і добрым словам узгадваць Вас. Пашырым кола прыхільнікаў свабоднага, праўдзівага СЛОВА!

ПАД ГРАДУСАМ

Снег чакаецца толькі на выхадных

На гэтым тыдні будзе амаль вясна.

Паводле слоў начальніка службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідраметэацэнтра Дзмітрыя Рабава, у аўторак па ўсходзе краіны чакаецца ўзмацненне ветру парывамі да 15–20 м/с. Мінімальная тэмпература ўначы складзе -1...+5°C, максімальная днём +1...+7°C.

Ападкаў магчымы толькі ў чацвер і прайдуць месцамі.

9 снежня мінімальна тэмпература ноччу 0...+5°C, максімальная днём 0...+5°C.

10 снежня ўзровень

тэмпературы прагназуецца ноччу -2...+3°C, максімальная днём 0...+6°C.

11 снежня, у пятніцу, мінімальна тэмпература ўначы складзе -2...+3°C, максімальная днём 0...+6°C.

У выхадныя дні надвор'е пагоршыцца, праз Беларусь

будуць праходзіць атмасферныя фронты з Заходняй Еўропы. Часам ападкаў (мокры снег, дождж).

Месцамі слабы туман, галалёд. Тэмпература паветра мінімальна ноччу -3...+2°C, максімальная днём -2...+4°C.

Вера ВІР.

АКТУАЛІ

Святлана КАЛІНкіНА

Памылачка выйшла

У мінулую нядзелю Армения прагаласавала за пераход ад прэзідэнцкай да парламенцкай формы кіравання. Унясенне змен у Канстытуцыю ініцыяваў сам прэзідэнт Серж Саргсян.

Калі б такое развіццё падзей адбылося ў Беларусі, апазіцыя, напэўна, заадзіла б масавае святкаванне. А вось апазіцыя Армэніі выступіла супраць і, наадварот, выйшла на акцыі пратэсту. Справа ў тым, што тэрмін паўнамоцтваў Сержа Саргсяна заканчваецца ў 2018 годзе, і пасля гэтага балатавацца на прэзідэнцкую пасаду ён проста не мае права. Пераход жа да парламенцкай формы кіравання дазваляе Сержу Саргсяну заставацца кіраўніком дзяржавы: не прэзідэнтам, але прэм'ер-міністрам ці кіраўніком Нацыянальнага сходу – галоўнага заканадаўчага органа Армэніі. Прычым якую загодна колькасць тэрмінаў: дастаткова, каб партыя, якую ўзначальвае Саргсян – Рэспубліканская партыя Армэніі, перамагала на парламенцкіх выбарах.

Апазіцыя Армэніі лічыць, што гэта хітры крок С.Саргсяна да ўзурпацыі ўлады.

Яго прыхільнікі спасылаюцца на вопыт той жа Германіі, якую ніхто не называе недэмакратычнай краінай, хаця абрання па такой жа схеме нямецкія кандідаты захоўваюць свае паўнамоцтвы неабмежаваны тэрмін. Напрыклад, Гельмут Коль быў канцлерам 16 гадоў, Ангела Меркель – ужо дзесяць і сыходзіць не збіраецца.

Безумоўна, кожная краіна мае свае асаблівасці. Не выпадае параўноўваць Армэнію і Германію, хаця б зыходзячы з узроўню правядзення выбараў. Гэтакраса не выпадае параўноўваць Армэнію і Беларусь хая б таму, што за гады суверэнітэту Армэнія мела трох прэзідэнтаў (Левон Тэр-Петрасян, Роберт Качаран і Серж Саргсян), а Беларусь толькі аднаго – Аляксандра Лукашэнку. Аднак тое, што на постсаветскай прасторы створаны прэзідэнт адмовы ад прэзідэнцкай формы кіравання, гэта вельмі і вельмі важна.

Чаму ў свой час у Беларусі вырашылі ўвесці пасаду прэзідэнта? Таму што ва ўсіх іншых постсавецкіх краінах (дарчы, і ў той жа Армэніі) ужо былі прэзідэнты. Мы, так бы мовіць, пайшлі на гэты крок за кампанію. Хаця тагачасная парламенцкая апазіцыя папярэджвала: пасада прэзідэнта дае вялікія магчымасці да канцэнтрацыі ўлады ў адных руках, да аўтарытарызму і канфліктаў. Праціўнікі ўвядзення прэзідэнцкай пасады даводзілі, што нашай краіне – кампактнай, аднароднай і не вельмі вопытнай у дэмакратыі – важна шукаць згод у кампрамісы ўнутры сябе, паміж рознымі палітычнымі сіламі і групамі. Таму для нас больш прымальна менавіта парламенцкая форма кіравання.

Але хто ж тады, на пачатку 1990-х, хто каго чуў? Зараз многія працверзіліся, пабачыўшы, да чаго прыводзіць канцэнтрацыя ўлады ў адных руках. Нават вопытныя партыйныя функцыянеры прызнаюць, што ў савецкай сістэме дэмакратыі не было, але сама сістэма была больш справядлівай і больш дэмакратычнай. Таму што ўсе рашэнні прымаліся калегіяльна, і ніхто – ні сакратар ЦК партыі саюзнай рэспублікі, ні нават генеральны сакратар – нічога не рабіў аднаасобна.

Працверзіцца мы правіравізіліся, толькі што цяпер рабіць, як выпраўляць сітуацыю? У гэтым сэнсе, паўтараю, прыклад Армэніі вельмі важны.

Наша апазіцыя ўвесь час спрабавала змяніць сітуацыю, канцэнтруючыся менавіта на выбарчай кампаніі, і нязменна білася лбом у сцяну. Хаця галасы пра тое, што самы атымальны шлях для нашай краіны – увовуле адмовіцца ад прэзідэнцкай пасады, таксама гучалі. Праўда, гучалі ціха, не на шыроку аўдыторыю, а сарт экспертнай супольнасці. Дык, можа, настаў час агучыць гэты ініцыятыўу гучна, моцна?

Ад Аляксандра Лукашэнкі мы гэтага, відавочна, не дачакаемся. А вось апазіцыя магла б дзейнічаць менавіта ў гэтым накірунку. Памылкі ж рана ці позна трэба выпраўляць.

З АРХІВА

Існуе меркаванне, што Канстытуцыя Беларусі рабілася «пад Вячаслава Кебіча». Ці праўда гэта?

Аляксандр КУР'ЯНОВІЧ, юрыст, гісторык, даследчык перыяду 1990-х гадоў:

– Канстытуцыя сапраўды рабілася пад тагачаснага прэм'ер-міністра Беларусі Вячаслава Кебіча. У яго была дэпутатская група «Беларусь», адна з самых шматлікіх, якая, адпаведна, гэтую ідэю прэзідэнцкай рэспублікі і лабіравала. І бліжэйшае атачэнне прэм'ера штодня напэўнавала яму, што ён ужо без пляці хвілін прэзідэнт і што ўсё гэта лёгка і проста.

Ці магла Беларусь стаць парламенцкай дзяржавай?

Вялянцін ГОЛУБЕЎ, дэпутат Вярхоўнага Савета 12-га склікання, фракцыя БНФ:

– Мы прыйшлі да высновы, што Беларусь павінна быць парламенцкай дзяржавай з невялікім парламентам, прыблізна 140–160 чалавек. Мы не адмаўляліся ад парламенцкай дзяржавы з навунасю прэзідэнцкай пасады, гэта вопыт Германіі і Ізраіля. Гэта нам падыйшло б. Нам не быў патрэбны цар, нам быў патрэбны арбітр, які выконваў бы толькі прадстаўнічыя функцыі і функцыі траейскага судзі. Але ў выніку большасць пад ціскам прагаласавала за прэзідэнцкую рэспубліку.

Дзякуючы каму ў Беларусі з'явілася прэзідэнцкая форма кіравання?

Сяргей НАВУМЧЫК, дэпутат Вярхоўнага Савета 12-га склікання, фракцыя БНФ:

– За прэзідэнцкія раздзелы галасавалі не толькі дэпутаты з парламенцкай большасці, якія былі падпарадкаваны Вячаславу Кебічу, – іх было больш за палову, але не дзве трэці, – за гэта ўжо галасавалі і агітавалі таксама «маладыя ваўкі» Віктар Ганчар, Дзмітрый Булаху, Віктар Шэйман, Аляксандр Лукашэнка, якія рабілі стаўку на Лукашэнку. За гэта выступалі, напрыклад, і Генадзь Карпенка, які ў сваёй фракцыі меў чалавек 10–15.

Учора, 7 снежня, незадоўга перад пачаткам саёй Нобелеўскай лекцыі Святлана Алексіевіч сустралася са шведскай публікай у Гарадскім тэатры Швецыі. Кіткі мог набыць кожны жадаючы, зала была цалкам запоўнена. Пытанні Алексіевіч задавала Мірзон Вальстрэм.

“Народная Воля” прапануе чытачам самыя цікавыя адказы найшай нобелеўскай лаўрэаткі. Яны прысвечаны як настаяніку Алексіевіч – Алесю Адамовічу, так і сучаснай Расіі.

Праўда не змяшчаецца ў адзін розум

– Я вырастаў у вёсцы, мае бацькі – вясковыя настаянікі.

Пасля вайны ў беларускай вёсцы, дзе мы жылі, былі толькі жанчыны, мужчыны загінупі. Гэтыя старыя жанчыны ўвечары збіраліся на лаўках, сядзелі, размаўлялі пра сваіх мужоў, пра вайну, плакалі.

Усё жыццё я памятаю танальна-насць гэтых распеваў. Я закончыла факультэт журналістыкі і пасля доўга шукала сябе. Але калі ты навуеш у вёсцы і пачынаеш увечары размаўляць з гаспадыняй, гэта былі ўражальныя гадзіны. Трэба сказаць пра славянскую традыцыю. Распавядаць, плакаць, таварыць адно з адным – гэта цэлае мастацтва.

Такая традыцыя запісваць існавала яшчэ з часоў Першага сусветнай вайны. Але гэта былі такія запісы размоў з параненымі, спробы такой вуснай гісторыі. А пасля ў Беларусі выйшла кніга Алеся Адамовіча і яшчэ двух

пісьменнікаў, але ідэя была Алеся Адамовіча. Яны запісалі людзей, якія цудоўна засталіся жывымі, калі немцы палілі вёскі. І калі я прачытала гэтую кнігу, адразу пачула галасы сваёй вёскі. Было адчуванне, што вось ён – шлах, бо да гэтага мяне вельмі мучыла, што праўда не змяшчаецца ў адну свядомасць, адзін розум. А вось з гэтых галасоў адчуванне, што гэта раман.

Сучасны пісьменнік не можа казаць, што забіваць – гэта добра

– Ёсць такі конкурс «Большая книга» ў Расіі. Я таксама была там сярод прэзідэнтаў. Там быў такі пісьменнік Прылепін. Першае, што ён стаў казаць, гэта як ваююць расійскія людзі ў Данбасе, якія яны героі. У нас на публіцы

была размова, і я яму сказала, што сучасны пісьменнік не можа казаць, што забіваць – гэта добра.

Я бачыла вайну ў Афганістане, калі ездзіла і пісала кнігу, размаўляла ў Кіеве з уцекачамі з Данбаса. Чалавек не можа любіць вайну. Мы цяпер жывём у такім часе, што можна сказаць, што мы зноў уступілі ў эпоху варварства.

Надаўна я сяджу ў чарзе да зубога доктара і чую, як мужчыны размаўляюць адзін з адным: «Ты разумей, якая зброя цяпер у расійцаў, за 1500 кіламетраў у Сірыі кагосці забілі». Гэта такое захапленне... Побач сядзелі мужчыны, і было відаць, што ім падабаецца гэтая размова, падабаецца, што гэтая моцная зброя ў рускіх. Але я не бачыла ніводнай жанчыны ў чарзе, якой бы гэта падабалася.

(Радзі Свобода.)

ЗА ПРАХАДНОЙ

На ААТ «Полацк-Шкловалакно» рабочым забараняюць размаўляць па тэлефонах

Загэд №832 «Аб забароне выкарыстання асабістых мабільных тэлефонаў, планшэтаў не ў службовых мэтах» быў падпісаны генеральным дырэктарам прадпрыемства ў лістападзе. Рабочыя называюць такую меру поўным глупствам. А кіраўніцтва ААТ «Шкловалакно» лічыць, што завяданне занадта часта карыстаюцца сродкамі сувязі для асабістых размоў. Вось толькі як вызначыць, з якой мэтай работнік зрабіў той ці іншы званок?

– Гэта асобнае пытанне і нават не ведаю, як будучы вызначыць званкі, – кажаў «Народнай Воля» намеснік кіраўніка Свабоднага прафсаюза на «Шкловалакне» Мікалай Шарах. – Якое пакаранне будзе за выкары-

станне тэлефона – не пазначана. Але ёсць асобны дэкрэт, на якім можна звольніць работніка за парушэнне дысцыпліны. Адным словам, хане розных нюансаў, якія можна выкарыстоўваць для рэпрэсій.

Мікалай Шарах лічыць, што падобныя загады накіраваны на запалохванне рабочых прадпрыемства. Нягледзячы на тое, што работа на «Шкловалакне» з'яўляецца шкоднай для здароўя, умовы працы для работнікаў не зусім здавальняючыя.

Не так даўно «Народная Воля» паведамляла пра калектыўны зварот працоўных «Шкловалакна» ў Свабодны прафсаюз з-за перабоў з вадой на прадпрыемстве. У сувязі з рамонтнымі работамі завяданне не

маглі прыняць душ пасля змены і вымушаны былі вяртацца дамоў у неахайным выглядзе. Кіраўніцтва не папярэдзіла рабочых аб часовых нязручнасцях і нават не выбачылася. – Стаўленне да людзей не самае лепшае, – адзначае прафсаюзны дзеяч. – Са снежня на заводзе заявілі аб павышэнні зарплат, але пры гэтым перастала выплачвацца індэксцыя. Індэксцыя складала 200 тысяч рублёў, а павышэнне адбылося на 100 тысяч. Гаворка ішла аб павышэнні заробку, Але, як бачым, гэта ніжэй.

Непавага з боку кіраўніцтва назапашвае ў людзях незадаволенасць. Але, на думку Мікалая Шараха, адкрыта пратэставаць і зма-

гацца за свае правы людзі пакуль не гатовы.

ААТ «Полацк-Шкловалакно» на сённяшні дзень – лідзіруючае прадпрыемства ў Полацкім рэгіёне па ўзроўні заробкаў. Але з-за шкодных умоў працы рабочыя заводу не лічаць 6–7 мільёнаў вялікімі грашмы.

Адначасна, што ў жніўні гэтага года генеральным дырэктарам прадпрыемства стаў Андрэй Бунакоў, які да гэтага ўзначальваў «Светлагорск-Хімвалакно». Калектў прадпрыемства звязваў з прыходам новага кіраўніка надзею на павышэнне заробкаў, паліяшэнне умоў работы і выхад прадпрыемства на больш высокі вытворчы ўзровень.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ЗАКУЛИСЬЕ

Как белорусский бизнес в футбол играет

Как уже все знают, в высшую лигу вышла полулюбительская команда «Крумкачы». Ее владелец Денис Шунто не имеет машины и квартиры, но вложил в клуб 152 тысячи долларов. Надолго ли хватит его энтузиазма? «Народная Воля» решила вспомнить опыт бизнесменов, которые вкладывали деньги в белорусский футбол.

«Минеральная дружина»

В 2000 году бизнесмен Владимир Делендик, гендиректор частного предприятия

«Дарида», создал одноименный клуб и стал его председателем. Позднее Делендик стал депутатом Палаты представителей. Его напрямую спрашивали: может, клуб был придуман для успеха в избирательной кампании? Но руководителю «Дарида» это оторвалось. Поскольку предприятие славилось прежде всего своей минеральной водой, конкуренты окрестили команду «минеральной дружиной».

Владимир Викторович отнесся к футболу серьезно. При его финансовой поддержке команда за три года добралась до высшей лиги.

В интервью бизнесмен признавался, что каждый год в среднем вкладывал в команду два миллиона долларов. Тренеры и футболисты получали приличные суммы. Например, оклад Анатолия Байдачного, экс-наставника сборной Беларуси, в то время равнялся 10 тысячам долларов в месяц. По информации сайта bytribuna.com, всего Делендик вложил в клуб около 20 миллионов долларов.

«Дарида» стала первым клубом страны, который построил свой стадион (теперь арена в бывшей деревне Кунцевщина, что в пределах МКАД, принадлежит минскому «Динамо»). У клуба был даже свой гимн, слова которого написал поэт Алесь Писарик.

Кстати, в 2003 году одним из спонсоров клуба был Торговый дом «Ждановичи». Поэтому клуб получил название «Дарида-ТДЖ». Но вскоре финансовая поддержка закончилась, и команда стала называться по-прежнему — «Дарида».

Клуб продержался в элите шесть лет, с 2003-го до 2008-го. В последний год начали нарастать противоречия между Делендиком и Белорусской федерацией футбола. Руководство «Дарида» даже обвинило БФФ в предвзятом отношении к клубу.

Осенью 2008-го клуб вылетел из высшей лиги, после чего прекратил существование.

Кстати, Владимир Делендик утверждал, что команда не принесла ему никакого дохода.

«Литовский Абрамович» не помог Минску

В 2004 году в белорусский футбол пришел бизнесмен Владимир Романов, литовец по

паспорту и россиянин по происхождению (его родители после войны осели в Каунасе). Бизнесмен являлся президентом Ukio Bankas (первого частного банка в постсоветской Литве), а также создал настоящий футбольный холдинг. Туа входили футбольные клубы из трех стран мира: Беларуси (МТЗ-РИПО), Литвы («Каунас») и Шотландии («Хартс»). Именно болельщики последней страны прозвали Романова «литовским Абрамовичем». Их сравнивали как по богатству (в годы расцвета личное состояние бизнесмена оценивалось в 500 миллионов долларов), так и по эксцентричности: он менял тренеров команд как перчатки. Кстати, благодаря Романову в Шотландии некоторое время поработал легендарный тренер Эдуард Малофеев.

В минскую команду, которая дважды выигрывала кубок Беларуси и дважды завоевывала бронзовые медали, Романов, по его словам, вложил 7,5 миллиона долларов. Его планы были грандиозными: бизнесмен собирался реконструировать стадион

«Трактор», возвести на прилегающих территориях торговый и бизнес-центры, крытую спортивную арену, гостиницу и паркинг. Общий объем инвестиций должен был составить 300 миллионов долларов.

Но осенью 2011 года Романов заявил, что уходит из футбола. А в декабре извещил администрацию «Партизана» (так к тому времени назывался МТЗ-РИПО) о прекращении финансирования. В итоге команда перестала быть профессиональной. Не был реализован и проект реконструкции «Трактора». Кстати, после этих событий успех покинул Романова. Его банк развалился, а Литва объявила бизнесмена в международный розыск. С мая 2013 года он скрывается в России.

«Ты ведь могилевский, а собираешься уезжать в Минск!»

Опыт Владимира Делендика и Владимира Романова привлек в спорт и других бизнесменов. В том числе могилевчанина Виталия Ниса, одного из руководителей фирмы «Савит» (зани-

малась выращиванием фруктов и овощей, торговала ими).

Футбольный клуб «Савит», основанный в 2005-м, за три года пробился в высшую лигу. За все это время Нис, по его собственным словам, вложил в клуб более чем полтора миллиона долларов.

«За годы существования «Савита» мы получили незначительную помощь в размере десяти процентов от бюджета клуба», — рассказывал Виталий. — Все остальные деньги были или заработаны, или вложены фирмой, или перечислялись спонсорам на добровольной основе». Но век футбольного клуба оказался недолгим: в 2008 году «Савит» (кстати, одновременно

с «Даридой») вылетел из высшей лиги. Нис решил закрыть свой футбольный проект, отказавшись назвать причину. Хотя позднее выражал стопроцентную уверенность, что футбол является прибыльным мероприятием. С того времени ходят разговоры, что бизнесмен будет финансировать то одну, то другую команду высшей лиги.

Как рассказывал сам бизнесмен, после расформирования «Савита» у него была устная договоренность: Нис станет учредителем клуба МТЗ-РИПО. Но как только об этом узнали в Могилеве, в городе поднялся крик: «Как ты можешь! Ты ведь могилевский, а собираешься уезжать в Минск!» Поэтому капитал Виталия Ниса (после ребрендинга компании вместо «Савита» на рынке появился «Фруктест») пока футболом не востребованы.

Футбольный клуб — не игрушка

Клуб «Партизан», о котором мы говорили выше, попытался спасти бизнесмен Владимир Гревцов, руководитель холдин-

га из 16 компаний (в том числе «Агентство Владимира Гревцова» и «Издательский дом Гревцова»). В феврале 2014 года холдинг стал спонсором клуба, который возродился в одной из низших лиг. Бизнесмен погасил долги клуба, оплатил аренду тренировочных полей и предоставил новый офис. «Меня давно интересовала тема спорта как бизнеса», — говорил Гревцов в одном из интервью. — Поэтому я стал размышлять о возможности перенесения мирового опыта создания футбольного клуба как бизнес-корпорации на территорию Беларуси. (...) Я не настолько богат, чтобы позволить себе содержать футбольный клуб как игруш-

ку. Тогда подумал, что, может быть, получится научить ребят (владельцев клуба) «ловить рыбку», используя мировой опыт и бизнес-технологии, наработанные нашей компанией за 20 лет. Чтобы клуб если и не стал прибыльным, то хотя бы мог развиваться, уменьшив до приемлемого уровня зазор между расходами и доходами.

По словам Гревцова, он потратил на клуб 100 тысяч долларов. Но договориться с руководством «Партизана» не смог. Болельщики видели бизнесмена в качестве спонсора, он же хотел стать владельцем. В итоге Гревцов перестал выделять клубу деньги. А «Партизан» осенью 2014 года был расформирован. Теперь уже окончательно.

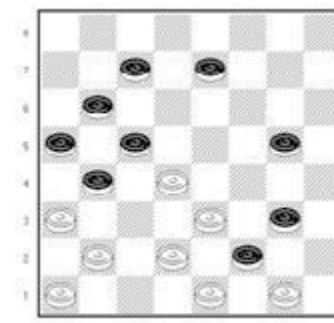
Как видим, пока ситуация безрадостная: четыре бизнесмена, которые вложили деньги в клубы, основанные с нуля, ушли из футбола. А их команды прекратили существование. Может, «Крумкачам» повезет больше? Пока же спонсорами большинства белорусских футбольных клубов остаются госпредприятия.

Кто еще?

Разумеется, мы не стали в очередной раз писать про председателя правления БАТЭ Анатолия Капского и главу наблюдательного совета минского «Динамо» Юрия Чижика. Эти персоны, которые пришли в футбол еще в 1990-е, — частые гости на страницах нашей газеты, а успехи их клубов налицо.

В те же 1990-е бизнесмен Евгений Хвостович спонсировал сразу четыре команды: минское «Динамо», «Динамо-93», «Атака-Аура» и «Молодечно». По информации сайта bytribuna.com, он вложил в «Динамо» 17 миллионов долларов. А вот бизнесмен Николай Яценко, владевший мозырским клубом МПКЦ (теперь «Славия»), — 6 миллионов. Теперь Хвостович живет в США, Яценко — в Польше.

Денис МАРТИНОВИЧ.

Пропанем чарговы бліц-конкурс. Пропанеца паказзе перамогу белых пры іх першым ходзе ў пяці кампазіцыйных вядучага рубрыкі. Тых, хто правільна дасць рашэнні і зробіць гэта тэрмінова,

ШАШКІ

Бліц-конкурс

чакае прыз. За правільнае рашэнне кожнай пазіцыі налічваецца 2 ачкі. За ўказанне, што заданне выконваецца другім шляхам, і за доказ, што яно не выконваецца, налічваецца дадатковыя балы. Тэрмін дасылкі рашэнняў — тры тыдні.

№1 Белыя: а7, b4, c7, e1, f2, h4, h6. (7) Чорныя: а5, c3, d2, d4, e3, e5, f6, g3. (8)

№2 Белыя: b2, c3, d2, d4, d6, e7, g1. (7) Чорныя: а3, а5, f4, f8, g3, g5, g7, h4. (8)

№3 Белыя: а5, а7, b6, d4, e5, f6, g7, h4. (8) Чорныя: b2, b4, b8, c3, d2, d8, f8, h6. (8)

№4 Белыя: а1, c3, e5, e3, f2, g1, g3, h4. (8) Чорныя: а3, а5, b2, d4, e5, e7, f6, g5, g7, h8. (9)

№5 Белыя: а1, а3, b2, d2, d4, e1, e3, g1. (8) Чорныя: а5, b4, b6, c5, c7, e7, f2, g3, g5. (9)

Аб узяцях таксама спаборніцтваў для шашачных кампазітараў. Запрашаем да ўдзелу беларускіх складальнікаў шашачных кампазіцый.

Матч по шашачнай кампазіцыі

Яго арганізавалі федэрацыі шашак Беларусі, Украіны і Расіі. Ён праводзіцца ў трох катэгорыях міжнародных шашак.

«А» — тэма, якая прадстаўлена зборнай Беларусі. Вяткія праблемы: фінал — белая дамка 50, чорная шашка — 6.

«В» — тэма, якая прадстаўлена зборнай Расіі. У ходзе камбінацыі

дамка чорных павінна пабыць на адным з палёў 1, 2, 3, 4, 5 (сярэдняй праблемы). Прыклад: «слупняк» на адным з указаных палёў.

«С» — тэма, якая прадстаўлена зборнай Украіны. Варыянтныя мініяцюры.

Беларускія складальнікі накіроўваюць свае кампазіцыі (да пяці ў кожнай катэгорыі) капітану

беларускай каманды Віктару Шульгу на адрас: а/я 52, Мінск-51, 220051 Беларусь.

E-mail: shulga.checkers@gmail.com. Або каардынатару матча: shkudov@mail.ru, Беларусь, 211446 г.Наваполацк-6, а/я-4, Шкудаву Пятру Аляксандравічу.

Конкурс па шашачнай кампазіцыі памяці Антанаса Гімбутаса

Яго ладзіць Саюз аматараў шашачнай кампазіцыі Літвы.

У ім прапануецца даслаць па дзве пазіцыі для чатырох катэгорыяў.

Катэгорыя «А», Дапускаюцца праблемы з суадносінамі шашак ад 7х8, 8х7 да 20х20. Абавязковая тэма для катэгорыі «А»: «Дзве чорныя дамки павінны з'явіцца на дошцы перад тым, як чорныя альбо будучы мець матчымасть

зрабіць няўдарны ход, альбо чорныя будуць поўнасна знішчаны ці заблакіраваны ў фінальнай пазіцыі праблемы».

Катэгорыя «В», Дапускаюцца праблемы з суадносінамі шашак ад 5х5 да 7х7. Праблемы павінны адпавядаць умове: не менш як два першыя хад чорных павінны быць ударнымі.

Тэма для катэгорыі «В» — свабодная.

Катэгорыя «С». Тэма — «Запіранне простых шашак».

Катэгорыя «Д». Тэма — «Запіранне дамак і дамак с шашкамі».

Пазіцыі накіроўваюцца на адрас выканаўчага дырэктара конкурсу: Valdas Bieliauskas, Apartado de correos 876, 06080 Badajoz, España — Іспанія альбо электроннай поштай: bieliauskas@mail.ru

Конкурс «Днепр — 2016»

Катэгорыя А — мініяцюры (рускія шашкі):

1) заданне: выйгрыш або нічыя;

2) без дамак у пачатковай расстаноўцы;

3) суадносіны сіл ад 4х5, 5х4 да 6 для кожнага з бакоў.

Катэгорыя В — эцюды (рускія шашкі):

1) заданне: выйгрыш;

2) суадносіны сіл, адпавядаючы эцюдам.

Катэгорыя С — эцюды (рускія шашкі):

1) заданне: нічыя;

2) суадносіны сіл, адпавядаючы эцюдам.

Кампазіцыі накіроўваюцца каардынатару конкур-

су на адрас: Панчанка А.А., 49130 г.Днепрпетроўск, вул. генерала Захаранкі, д.14, кв.21. Электронная пошта: shashki-dnepropetrovsk@ukr.net.

Віктар ШУЛЬГА, міжнародны майстар спорту па шашачнай кампазіцыі.

МАЗАІКА

ла зарабіць 1,5 мільярда рублёў. Пры акупнасці ў 21% атрымліваецца, што выдаткі на ўтрыманне палаца ў год складаюць больш за 7 мільярдаў рублёў (каля 400 тысяч долараў па бягучым курсе Нацыянальнага банка).

Усяго ў Беларусі 30 лядовых палацаў.

3 кім згуляе мінскі гандбольны СКА?

Прайшло лёсаванне групавога этапу гандбольнага Кубка ЕГФ. 16 каманд былі разбіты на чатыры групы.

Армейцы будуць сапернічаць з дацкім «Б'ерынгб'ор», швейцарскім «Вінтэртуром» і французскім «Сен-Рафэлем», паведамляе сайт мінскага клуба.

Матчы пройдуць з 13-14 лютага па 25-26 сакавіка. СКА згуляе з кожным клубам дома і ў гасцях.

Іх засталася толькі восем...

У сталічным Доме футбола прайшло лёсаванне 1/4 фіналу Кубка Беларусі па футболе.

Пары сапернікаў наступныя: «Дынама» (Мн) — «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна), «Нафтан» (Наваполацк) — «Белшына» (Бабыруск), «Мінск» — «Шахцёр» (Салігорск) і БАТЭ (Барысаў) — «Слуцк».

Першыя матчы наступнай стадыі адбудуцца 19-20 сакавіка 2016 года.

Фінал Кубка Беларусі пройдзе ў Брэсце ў маі.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Дзяніс ШУНТО:

«Задача нумар адзін — знайсці грошы»

Дзяніс ШУНТО — адзін з заснавальнікаў мінскага футбольнага клуба «Крумкачы», які за паўтара года ўзняўся з другой лігі ў вышэйшую, — распадаў «Народнай Волю» ці будзе каманда гуляць у элітным дывізіёне.

Кіраўнік Беларускай федэрацыі футбола Сяргей Румас заявіў, што факт выхodu «Крумкачоў» у вышэйшую лігу яшчэ не гарантуе, што каманда ў наступным годзе будзе там гуляць. «Ёсць патрабаванні ліцэнзавання, — адзначаў ён. — Усё залежыць ад таго, як клуб будзе ўлісвацца ў гэтыя патрабаванні. Мы рэгулярна даём набыліныя клубам, але ў павінны быць у пэўных межах. Калі патрабаванні па ліцэнзаванні на ўзроўні нуля, такое выключэнне прыняць немагчыма. Таму тут усё будзе зале-

жаць ад саміх «Крумкачоў».

— Да 22 снежня нам трэба разлічыцца з пазыкамі, — кажа Дзяніс Шунто. — Неабходна прыкладна 40 тысяч долараў. Гэта ўнёсак федэрацыі, пагадненне пазыковых сродкаў і запавячанацыя перад футбалістамі. А далей трэба будзе фарміраваць штат клуба, дубіруючую каманду... Патрэбны дамажны стадыён, але тут можна заключыць дамову арэнды з тым жа клубам «Мінск» на выкарыстанне іх арэны.

— Колькі вам неабходна грошай на наступны сезон?

— Як мінімум паўмільёна долараў. Зараз ідуць рознага кшталту перамоў, падлічваем, колькі зможам зарабіць і колькі рэальна ёсць грошай у мяне і маіх сяброў. Паводле папярэдніх падлікаў, пакуль можам сабраць толькі прыкладна 250 тысяч долараў.

Ці ёсць нейкая зацікаўленасць з боку спонсараў?

— Зацікаўленасць маецца, але ж яна не падмацоўваецца нічым, акрамя слоў.

— Паспеце разлічыцца ў снежні з пазыкамі?

— Мяркую, што так.

— Якая верагоднасць таго, што «Крумкачы» будуць гуляць у вышэйшай лізе?

— Пастараемся зрабіць для гэтага ўсё магчымае.

— Магчыма, гарадскія ўлады дапамогуць клубу?

— На фінансавую дапамогу нават не разлічваем. Можна быць, толькі Нацыянальны алімпійскі камітэт дапаможа «давесці да розуму» стадыён, які належыць яму і на якім мы гуляем. Гэта была б вялікая дапамога для нас.

— Адным словам, выхад у вышэйшую лігу — гэта не толькі спартыўны поспех, але і новыя выклікі для каманды...

— Зразумела, што грошы вырашаюць многае ў жыцці, але я ўсё-такі спадзяюся на лепшае. Можна быць, нават прыйдзецца папярэць дапамогі і ў бальшыню, але гэта, напэўна, калі ўжо зусім не будзе выйсця. У гэтым месцы ўсё стане зразумела...

Алесь СІВЫ.

УЛЫБНИТЕСЬ!

Надо срочно что-то прекратить! Либо есть, либо взвешиваться!

У окулиста: — Какую я букву показываю? — А где вы?

Я такое пугало поставила у себя в огороде, что вороны вернули урожай за прошлый год!

Открытые двери и окна — самые дешёвые кондиционеры фирмы «Сквозняк».

Пьяный муж возвращается

Муж: — Шла бы ты, Оля, спать, я не голодный.

— Дорогой, мне приснилось, что на праздник ты мне подарил копье.

— Будешь себя хорошо вести, в следующем сне я тебе норковую шубу подарю!

Сейчас на работе ввели ежесуточную проверку у нарколога и психиатра... Видимо, подозревают, что трезвые и нормальные люди за такую зарплату работают не будут.

Смотрю, мужик уже полчас держит трубку у уха и молчит. Наверное, с женой разговаривает...

ПРЕПАРАТЫ ДЛЯ МУЖЧИН

«КАСТОКРИН» экстракт бобровой струи

• г.Минск, ул.Козлова, 3а, Дворец искусства, 2-й этаж, магазин «Натуральные препараты. Фито- и биокосметика». Тел. 8 (017) 284-91-96. Пн.-Сб. с 11.00 до 18.00, Вс. с 11.00 до 16.00.

• г.Минск, ул.Козлова, 8, магазин «Мир здоровья». Тел. 8 (017) 285-35-17. МТС: 8 (029) 774-46-16, Life: 8 (025) 609-40-13, Vel: 8 (029) 603-11-10.

Производитель ООО «Доктор Корнилов», Россия, Алтайский край, г.Барнаул, ул.Аносова, дом 3.

Противопоказания: индивидуальная непереносимость входящих в состав компонентов. Объект рекламирования является биологически активной добавкой к пище.

Необходимо ознакомиться с рекомендациями по применению биологически активной добавки к пище. Серт. ЕерАзЭС RU 77.01.34/001. Е 002.909 от 21.03.2013. Д.соответствия №РОС RU/Al 32 Д. 01750 от 21.06.2013. Информация носит рекламный характер.

ИП Понтелеев К.М. УНП 192452271

Адрес редакций: 220030, Минск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871. Тэл. рекламная адзела: (017) 3286609 nvonlineinfo@gmail.com <http://www.nv-online.info>

Падпісаныя 63222 — для індывідуальных падпісчыкаў, індэксы: 632222 — для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці раздзялення матэрыялаў на раздзечы і не вяртае права ўступлення ў пераліку паказе за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, раздзяляе не адказвае. Могуч друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтара не падлягае гэтаму. Пасведчэнне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчэнне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №023301/06 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друку 7.12.2015 у 17.00. Аб'ём 4 друку. Тыраж 25450 экз. Заказ № 4876.